

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta Sociálních Věd

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Osobnost české televizní historie - Karel Mikyska

Autor: Michaela Famfulíková

Vedoucí práce: PhDr. Petr Bednařík

Vlašim 13.5.2007

Obsah:

1. Prohlášení o samostatnosti vykonané práce, poděkování
2. Úvod :
 - 2.1 Pár slov na začátek
 - 2.2 Cíl bakalářské práce
3. Stat'
 - 3.1 Rané období Mikyskova života
 - 3.2 Mikyskovy žurnalistické začátky
 - 3.3 Nejlepší novinářská léta Karla Mikysky
 - 3.3.1 Konec 60.-začátek 70.let
 - 3.3.2 70.léta-začátek 80.let
 - 3.3.3. 80.léta
 - 3.4 Rodinný život Karla Mikysky
 - 3.5 Karel Mikyska versus komunistický režim
 - 3.6. Karel Mikyska jako člověk
 - 3.7. Čas odejít-nastupují noví
 - 3.8 Závěrečná etapa Mikyskova života
4. Závěr:
 - 4.1. Přínos Karla Mikysky pro sportovní žurnalistiku
 - 4.2 Mikyskovi následovníci dneška a budoucnost komentáře krasobruslení v ČT
5. English resume
6. Seznam použité literatury

SCHVÁLENO

Přihláška bakalářské práce

Jméno studenta: Michaela Famfulíková

Semestr: 4.

Mediální zaměření: rozhlas, televize

Název práce: Osobnost české televizní historie- Karel Mikyska

Základní vymezení tématu (základní hypotéza):

Československá, respektive Česká televize, se během své dlouhé historie mohla chlubit mnohými slavnými komentátorskými jmény. Mezi jedna z nejznámějších patřil Karel Mikyska, komentátor především krasobruslení. Nezapomenutelné bylo jeho barvitě líčení kostýmů krasobruslařů. Jako svého nástupce vychoval Petra Vichnara, který již dnes přebírá Mikyskovu učitelskou roli, když zaučuje Miroslava Langeru, přesně tak, jako kdysi Mikyska jeho.

Cílem této práce je přiblížit Mikyskův pestrý život a zmínit i některá pro běžného fanouška ne tak známá fakta.

Teze bakalářské práce:

1. Význam Karla Mikysky pro televizní sportovní žurnalistiku
2. Rané období života
3. Žurnalistické začátky
4. Nejlepší léta
5. Karel Mikyska vs. komunistický režim
6. Čas odejít - nastupují noví
7. Závěrečná etapa Mikyskovy životní dráhy
8. Mikyskovi následovníci a budoucnost krasobruslařského komentáře v České televizi

Seznam základní literatury:

Vzpomínky současníků Karla Mikysky (Štěpán Škorpil, Petr Vichnar)
Záruba, R.: Historie sportovní redakce do 1989, dipl.práce, FŽ UK 1989
Dědič, J.: Světové piruety, Olympia, Praha, 1976

Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd		
Došlo dne:	- 5 -06- 2006	-1-
Č.j. 2540	Příloh: 1	Skartační heslo:
Přiděleno:	82	

Jméno konzultanta: PhDr. Petr Bednařík

(svým podpisem potvrdí, že souhlasí se spoluprací na tématu, schvaluje základní teze a ve stanoveném termínu odevzdá posudek na práci):

Datum 29.6.2006

Podpis studenta

Podpis konzultanta

Prohlašuji, že jsem následující bakalářskou práci vykonala samostatně, pouze za pomoci uvedené literatury. Počet znaků mé práce je 80 370 včetně mezer.

Oproti tezi mé práce, kterou jsem předložila ke schválení v červnu 2006, jsem rozšířila seznam použité literatury. Dále jsem upravila a přidala názvy některých kapitol.

Na počátku bych chtěla poděkovat především mému vedoucímu, PhDr. Petru Bednaříkovi za trpělivost a dobré vedení mé práce.

Dále mé poděkování patří také bývalým a současným pracovníkům sportovní redakce ČST, spolupracovníkům Karla Mikysky: Štěpánu Škorpilovi, Vítu Holubcovi a Petrovi Vichnarovi. Také bych chtěla poděkovat Mikyskovu synu Janovi za poskytnutí cenných informací pro moji práci.

Ve Vlašimi dne 18.5.2007

2. Úvod:

2.1: Pár slov na začátek

Československá, respektive Česká televize, během své čtyřiapadesátileté historie zaměstnávala mnoho slavných komentátorů, ať už to bylo v atletice, hokeji, fotbalu, nebo jiných sportech. Mezi jedny z nejznámějších a největších osobností patřil Karel Mikyska.

Mikyska byl jedním z pionýrů historie sportovního televizního komentáře u nás ¹⁾. Karel Mikyska se stal slavným novinářem hlavně díky proslulé kultivovanosti komentátorského projevu krasobruslení, ale během televizní kariéry komentoval i například atletiku a fotbal, stejně jako i slavnostní zahájení a zakončení na olympiádách²⁾. Do roku 2003 byl držitelem rekordu v počtu odsloužených roků v televizi, nepřetržitě odpracoval 32 let. Až v roce 2003 jej překonal V. Drbohlav, který je dnes ve sportovní redakci zaměstnán již 36 let³⁾.

V době, kdy Mikyska působil, bylo v české sportovní redakci tradicí, že i když se postupem doby zprofilovala specializace, přesto každý redaktor musel být schopen de facto komentovat jakýkoli sportovní přenos a v případě potřeby zaskočit za kolegu⁴⁾.

Karel Mikyska se během práce v Hlavní redakci tělovýchovy a motorismu, jak se tehdy říkalo redakci sportu ČST, setkal s mnoha žurnalisty, a někteří z nich se stali jeho nástupci v jeho komentátorském oboru- krasobruslení.

1) Vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

2) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl práce, Praha, FŽ UK 1989

3) medaillon Vladimíra Drbohlava na www.ceskatelevize.cz, aktualizace 2004

4) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

2.3: Cíl bakalářské práce:

Cílem mé bakalářské práce je představit Mikysku jako člověka a novináře. Téma práce jsem vybírala proto, že zatím ještě nikdo Mikyskův životopis řádně nezpracoval. Bude jistě přínosné, aby byl více zdokumentován především osobnostní profil a odborný přínos takové legendy, jakou K.Mikyska dozajista byl..

Na pozadí životopisu Karla Mikysky se proto snažím zachytit některé významné momenty historie sportovní redakce ČST (vývoj technických prostředků nezbytných pro vysílání, nejzajímavější spolupracovníky Karla Mikysky, vztahy mezi redakcí sportu a vládoucí komunistickou stranou, historie sportovního zpravodajství v době Karla Mikysky, postavení sportu a sportovního vysílání v televizi).

V závěru práce představuji současné komentátorské nástupce v krasobruslení Karla Mikysky pracující v redakci sportu České televize- Petra Vichnara a Miroslava Langeru a uvádím důvody, proč se stal Karel Mikyska vzorem pro dnešní novináře. Zaměřuji se v této kapitole také na komparativní analýzu technického zázemí redakce sportu ČST v době působení Karla Mikysky, a technické podmínky pro vysílání, které mají dnešní sportovní novináři České televize.

3. Stat'

3.1. Rané období života

Sportovní komentátor Karel Mikyska se narodil 9. února roku 1926 v Praze, ale velkou část života, především víkendy a dobu letních prázdnin, trávil v Turnově, kde jeho rodiče měli chatu.

Již jako malý chlapec Karel Mikyska poslouchal velmi rád přenosy z kopané a hokeje v rádiu. V době Mikyskova dětství komentoval rozhlasové sportovní vysílání slavný reportér Josef Laufer.

Mikysku fascinovaly různé barvy lidského hlasu. Malý Karlík si odjakživa přál být "panem Lauferem," chtěl se tomuto novináři vyrovnat, být jako on. Obdivoval také české herecké osobnosti, které slýchal rád a často v rozhlasových dramatických - Karla Högera, Václava Vosku a způsob jejich projevu⁵⁾. V roce 1932 Karel Mikyska nastoupil do základní školy, později navštěvoval reálné gymnázium⁶⁾.

Otec Karla Mikysky byl vášnivý fotbalista. Tato jeho záliba se stala vzorem i pro jeho malého syna, který téměř veškerý svůj volný čas trávil na fotbalovém hřišti v Turnově. Kromě fotbalu malý Karel pěstoval aktivní atletiku.

Mikyska miloval češtinu, rád poznával její krásu. Studoval Pedagogickou fakultu pražské Karlovy Univerzity, obor čeština. Úctu k mateřštině Karel Mikyska vštěpoval svým spolupracovníkům ve sportovní redakci ČST. Důsledně dbal na dodržování spisovné češtiny⁷⁾.

5) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

6) dokumenty ministerstva vnitra z roku 1986

7) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

3.2. Žurnalistické začátky Karla Mikysky

(konec 40. - polovina 60.let)

Karel Mikyska, stejně jako většina sportovních redaktorů („sportáků“) té doby, začínal svoji kariéru v československém rozhlasu. Na podzim roku 1949 se zúčastnil konkursu na hlasatele, a byl úspěšný. Jeho první novinářské kroky vedl Ota Pavel, známý spisovatel a redaktor. Ale Mikyskův žurnalistický osud dále větší měrou ovlivnila televize⁸⁾.

O existenci televize se Karel Mikyska poprvé dozvěděl v době, kdy ještě pracoval v rozhlasu. Mikyskova žena Helena poté vystála frontu na malý televizor. Karel Mikyska se začínal soukromě seznamovat s principy televizní žurnalistiky, která tehdy začínala v našem státě fungovat⁹⁾.

V lednu 1956, necelý rok po prvním přímém televizním sportovním přenosu (ten byl 11.2.1955 z mezistátního hokejového utkání výběr Prahy - IFK Leksand), se čeští sportovní diváci dočkali premiérového vysílání olympiády na televizní obrazovce - z italské Cortiny D'Ampezzo¹⁰⁾. Z olympijských her v Cortině vysílala ČST 28 přenosů, což byl na tehdejší dobu velký úspěch¹¹⁾. Tehdy ještě neexistovala samostatná sportovní redakce, která vznikla až o 2 měsíce později (1.března 1956)¹²⁾.

Vedoucím mladé redakce sportu se od počátku stal Miroslav Hladký, který do Československé televize přestoupil z deníku Mladá Fronta. Miroslav Hladký nikdy nekomentoval sportovní přenosy, od začátku se věnoval pouze vedení redakce. Výjimečně vykonával funkci režiséra. Roli režiséra ovládal Hladký podle slov dlouholetého komentátora motorismu v Československé televizi, Luboše Pecháčka, také velmi dobře¹³⁾.

8) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989,

9) Křeslo pro hosta, rozhovor s Karlem Mikyskou, pořad ČST 1989

10) Výklad Mgr. Roberta Záruby- předmět Sportovní TV žurnalistika,díl Přímý přenos, 2006

11) Vyprávění Víta Holubce, in: Brankám je 50, pořad ČT k 50letému výročí Brank bodů vteřin, jaro 2006

12) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č 7/2002

13) Pořad Brankám je 50, pořad ČT k 50letému výročí prvních Brank Bodů vteřin, březen 2006

Již od svého vzniku získávala sportovní redakce spolupracovníky z řad externistů, z čehož se časem vyvinula tradice, trvající až do současnosti. Jejich pomoc byla často potřeba a přispěla k lepší kvalitě vysílání. V době externí spolupráce se zároveň mladí sportovní redaktori seznámili se základními pravidly nezbytnými pro možnost práce na plný úvazek - s fungováním redakce sportu a její organizační strukturou, s veškerým novinářským zázemím a technikou dostupnou pro tehdejší televizní vysílání. Na konci zaškolování byli plně připraveni pro práci novináře v Československé televizi. Tímto způsobem si redakce vychovává dodnes mladé talenty a udržuje si tak vysokou kvalitu směrem k divákovi¹⁴⁾.

Sportovní přenosy v televizi se na konci 50.let těšily nebývalé popularitě českých sportovních fanoušků. Lidé byli nadšeni možností vidět známé sportovce z domova i světa na obrazovkách ČST při vysílání z různých akcí, ať už to byly olympijské hry, mistrovství světa či republikové šampionáty¹⁵⁾.

11.března 1956 ČST poprvé uvedla do vysílání nejstarší zpravodajský pořad televizních dějin - Branky body sekundy (nyní Branky body vteřiny)¹⁶⁾. Tehdy ještě neexistovala výběrová řízení na komentátory a reportéry; ta přišla až daleko později, v 70.letech¹⁷⁾.

V září roku 1956 také Karel Mikyska nastoupil externě do Československé televize a roku 1957 se stal v televizi plnoprávným zaměstnancem¹⁸⁾. V době Mikyskova příchodu na podzim 1956 měla sportovní redakce Československé televize ještě pouhé dva pracovníky (Vít Holubec a Radoslav Siváček, slovenský host - oba přestoupili z rozhlasu; Holubec z pražského, Siváček z bratislavského)¹⁹⁾. Radoslav Siváček měl za úkol zmonitorovat fungování československé sportovní redakce, aby později mohl být jedním ze zakladatelů bratislavské pobočky redakce²⁰⁾.

14) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

15) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

16) pořad Brankám je 50, pořad ČT k 50letému výročí BBV, ČT, jaro 2006

17) Vyprávění Víta Holubce, březen 2007

18) tamtéž

19) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č. 7/ 2002

20) tamtéž

Již od začátku po redaktorech šéfredaktor Hladký vyžadoval specializaci na určitá sportovní odvětví. Říkal jim: „Pánové, je důležité, abyste se specializovali a stali se odborníky v jednotlivých sportovních disciplínách. Zvýší se tak kvalita jednotlivých pořadů, což ocení především sám divák.“ Hladkého rozhodnutí byla většinou přijímána kladně.

Karla Mikysku potkala už na začátku novinářské praxe malá nehoda: V roce 1956 ještě československá televize vysílala z Měšťanské besedy v pražské Vladislavově ulici - tehdy se sportovní výsledky znázorňovaly pro lepší orientaci na skleněné desky. Jednu takovou desku Mikyska přenášel z jednoho patra do druhého. Byly na ní napsány výsledky československé fotbalové ligy. Karel Mikyska při cestě dolů na schodech zakopl, a skleněná tabulka s nápisem Hradec Králové se rozbila. Ten den Hradec Králové nebyl ve výsledkové listině sportovního zpravodajství - „díky“ Karlu Mikyskovi. Do redakce pak chodily dopisy rozhořčených hradeckých fanoušků, jak to, že jejich oblíbený tým, obhájce mistrovského titulu, nebyl uveden v celkové tabulce. Pracovníci ČST se nespokojeným divákům omluvili.

Jako člověk, který přišel do Československé televize z rozhlasu, nepotřeboval Mikyska přílišné novinářské zacvičení, byl de facto „hotovým“ žurnalistou, ať už šlo o schopnosti modulovat hlas při živém vysílání, anebo improvizovat při komentování²¹⁾.

Přechod z rozhlasu do televize nebyl pro Mikysku problematický, neboť plně využíval své předchozí praxe - práce ho bavila a uspokojovala ho. Karel Mikyska měl velkou chuť pouštět se do nových věcí, tvořit nové standardy televizního sportovního vysílání. Doba, kdy Mikyska přišel do televize, byla dobou objevů, zkoumání nových možností nejen sportovního televizního vysílání. Televize byla na konci 50.let u nás v začátcích²²⁾. Karel Mikyska tehdy prohlásil: „Měli jsme s Mirkem Hladkým společnou filosofii - lákalo nás všechno rizikové²³⁾.“

21) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

22) vyprávění syna Jana Mikysky, duben 2007

23) Záruba, R. Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

Brzy po Karlu Mikyskovi přišli do sportovní redakce Vladimír Vácha spolu s Josefem "Johnny" Junkem, který se sice nikdy na televizní obrazovce neobjevil, ale jehož úkolem bylo čtení textů k obrazovým příspěvkům. I Junk se stal populárním žurnalistou, ačkoli málokdo věděl, jak vypadá. Popularitu si získal hlavně díky způsobu, jakým četl sportovní zpravodajství - neotřele a zajímavě²⁴⁾.

Nejdříve Karel Mikyska začínal jako hlasatel sportovního zpravodajství, teprve daleko později přišlo na řadu komentování²⁵⁾.

Veškeré zpravodajské příspěvky se za Mikyskových začátků ve sportovní redakci natáčely na 16 mm němý film - významnou roli při zpracování reportáží v počátcích televizního sportovního zpravodajství hrála filmová technika. Z počátku se sportovní příspěvky vyvolávaly ještě na filmové rámy²⁶⁾. Postupně v Československu docházelo k rozvoji speciální televizní techniky, která se začala používat ve sportovním zpravodajství Československé televize, stejně jako v běžných zprávách namísto původního filmového vybavení. Televizní kamery používané ve sportovních přenosech konce 50.let se skládaly ze 4 objektivů, hledáčku, tubusu, a malé obrazovky²⁷⁾. Vít Holubec uvádí, že na začátku existence sportovního zpravodajství redaktoři měli naprostou svobodu v koncepci sportovního vysílání ČST, mohli si uspořádat sportovní přenosy a záznamy tak, jak se líbilo jim, a hlavně, aby výsledná podoba uspokojila diváky - sportovní příznivce²⁸⁾.

Branky body vteřiny v době, kdy Mikyska dělal redaktora, se skládaly z několika částí: nejprve to byla hlavní reportáž z nejvýznamnější domácí sportovní události dne, následovalo několik kratších příspěvků, posledních pár minut vyplnila rubrika Stručně (shrnutí dění ve sportu). Mezitím lidé připravující sport vkládali grafiku pro ilustraci výsledků²⁹⁾.

Na začátku novinářské práce v ČST se Mikyska specializoval na více odvětví. Jako první sport to byla cyklistika - Závod míru. Mikyskova komentátorská premiéra nebyla vydařená.

24) Záruba, R: Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ

UK 1989

25) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

26) Brankám je 50, pořad ČT k 50letému výročí Branek Bodů vteřin, ČT, jaro 2006

27) 50 let přímého přenosu, ČT 2005

28) chat České televize s Vítem Holubcem ze 14. 3.2006, www.ceskatelevize.cz

29) vyprávění Víta Holubce, In: Brankám je 50, ČT 2006

Karla Mikysku první nezdar i přes silnou kritiku od kolegů neodradil, a postupem času se vypracoval na skutečnou komentátorskou hvězdu. „Dodnes mne poleje dodatečná hrůza. Na monitor mi svítilo slunce – mohl jsem pouze tušit, koho sledujeme. Ředitel televize Kohout mi vynadal, že jsem měl laxní přístup ke komentování,“ prohlásil Mikyska s odstupem času o komentátorské premiéře³⁰⁾.

Za několik dní přišel pro Mikysku velký novinářský zlom: Roku 1958 jednoho dne řekl tehdejší šéfredaktor Hladký Vítu Holubcovi a Karlu Mikyskovi: “Pánové, jeden z vás jede na krasobruslení do Bratislavy!” „Já ne!“ odpověděli shodně třicetiletý Holubec a o dva roky starší Mikyska. V Bratislavě se konal evropský krasobruslařský šampionát. Kolegiální diskuse skončila společnou svačinou v blízké vinárně U Mázlů v Jungmannově ulici. Holubec s Mikyskou si hodili mincí, a Mikyska nakonec souboj s Holubcem vyhrál. Tak se Karel Mikyska dostal ke komentování disciplíny, která ho v očích fanoušků i odborníků proslavila nejvíce³¹⁾. K tomuto prvnímu Mikyskově krasobruslařskému komentáři se váže následující historka:

„Dojela nejlepší Rakušanka Wendelová. Jal jsem se ji honit po ledě... Zoufale jsem volal do vřavy: Ingrid, Ingrid! Až se smilovala a přijela ke mně. Rozhovor mohl začít - českoněmecky. Miliony domácích diváků viděly, slyšely, ale nerozuměly. Kolegové rychle přeskočili mantinel a překládali,“ vzpomínal Karel Mikyska na první komentátorské setkání s krasobruslením³²⁾.

Mikyska se seznamoval s krasobruslařskými pravidly tak, že si koupil knihu Josefa Dědiče o krasobruslení (o Dědičovi viz později) a doma na koberci podle návodu, které profesor Dědič napsal do své instruktážní knihy, cvičil jednotlivé skoky, aby si je co nejlépe dostal do hlavy a mohl se v nich orientovat při krasobruslařských přenosech³³⁾.

Krasobruslení od začátku díky Mikyskovu pojetí komentáře získalo obrovskou popularitu mezi televizními diváky.

30) Záruba, R. Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl.práce, Praha, FŽ UK 1989

31) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č. 7/2002

32) Záruba, R: Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989

33) Křeslo pro hosta, rozhovor s Karlem Mikyskou, ČST 1989

Karel Mikyska byl proslavený barvitými popisy oblečení krasobruslařů a krasobruslařek. "Pamatuji si na jeho krásnou chybu. V době, kdy měli ještě všichni černobílé obrazovky řekl: 'Jak všichni jistě vidíte, ona je v červeném, on ve světle modrém'. Byl proslulý svými „flitry“- lesklými ozdobami na úbořech krasobruslařů. Stal se tím obecně tak pověstný, že si později vysloužil přezdívku " Karel Flitr" . Říkal vždycky: 'Šaty krasobruslařky té a té jsou zdobené flitry takové a takové barvy.' vzpomíná klasik české sportovní žurnalistiky Jaroslav Šálek³⁴⁾.

O tom, jak by mělo vypadat správné komentování krasobruslení, Mikyska řekl: „ Je umění komentovat mlčením - ztichnout ve správný okamžik, děje-li se na ledě něco krásného, a nerušit velký divácký sportovní zážitek³⁵⁾.“

Ze Squaw Valley 1960, zimní olympiády v Kalifornii, kdy se ze stříbrné medaile radoval krasobruslař Karol Divín, ještě Československá televize nevysílala ani minutu přímého přenosu či zpravodajství. Ještě tentýž rok v létě Mikyska poprvé okusil atmosféru olympiády jako komentátor, a sice v Římě. Dění v městě na Tibeře přibližovali československým divákům tehdy pouze Vít Holubec a Karel Mikyska - ještě bez slovenského kolegy³⁶⁾. V Římě pomáhal redaktorům ČST zaměstnanec Československého sportu, atletický odborník Jan Popper. Ten měl na starosti komentář atletiky³⁷⁾.

Mikyska mohl být v Itálii svědkem triumfů československé gymnastky Evy Bosákové na kladině a boxera Bohumila Němečka³⁸⁾.

34) Holmerová, L: A běží si pro zlatou!., Magazín MF Dnes 21.9.2000

35) Křeslo pro hosta- rozhovor s Karlem Mikyskou, ČST 1989

36) Čeští sportovci na ZOH, In: Zimní olympijské hry Salt Lake City,HART 2002

37) Vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

38) Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám. Olympia/L'Equipe, 2004

Po olympiádě v Římě skončil svoji funkci šéfredaktora sportovní redakce ČST Miroslav Hladký, a bylo nutné, aby se do čela postavil někdo jiný.

Při výběrovém řízení měl odstupující šéfredaktor Hladký s každým kandidátem vedení Redakce sportu ČST osobní pohovor a diskutoval s ním o tom, jak by si představoval práci vedoucího sportovního oddělení. Na předloženou nabídku Hladkého kývl pouze Karel Mikyska, a tak se Mikyska stal vedoucím sportovní redakce (od 1961)³⁹⁾.

Mikyska již od počátku vedení sportovního oddělení vzhledem k velkému množství pracovních povinností moc často nechodil na redakční porady. Ty vedl Mikyskův zástupce Vít Holubec⁴⁰⁾. Redakční porady sestávaly z pravidelného hodnocení sportovního zpravodajství - co se redaktorům povedlo, co naopak bude nutné do příště vylepšit. Dále se rozdělovaly úkoly jednotlivým redaktorům, takže každý přesně věděl, co ho ten den čeká⁴¹⁾. Bližší a dlouhodobější kontakt měl Karel Mikyska s kolegy hlavně během olympijských her nebo evropských či světových šampionátů v různých sportech⁴²⁾.

Šedesátá léta přinesla mnohem více sportu na československou televizní obrazovku v porovnání s předchozím desetiletím - ČST už nenabízela přenosy jen z olympijských her, ale také i z různých jiných akcí - evropských či světových šampionátů v různých sportech - fotbal, atletika....

Velkou roli v tomto ohledu hrála stále relativně nízká výše poplatků za autorská práva na sportovní přenosy - v televizi se mohlo bez větších potíží objevit prakticky cokoli. V té době se už sportovní vysílání mohlo dostat k většímu množství lidí - stále více obyvatel Československa objevovalo možnosti televizního vysílání, když si domů koupili televizory a pravidelně je sledovali.

39) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

40) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

41) Brankám je 50, pořad věnovaný 50leté historii Branek Bodů vteřin, ČT Praha 2006

42) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

Velkou popularitu mezi československými diváky měly přímé televizní přenosy z mistrovství světa v krasobruslení v roce 1962 v pražské Sportovní hale, které Karel Mikyska komentoval.

Obrázky z pražského šampionátu byly vysílány i do zahraničí - nejlepší tehdejší krasobruslaře světa vidělo 104 milionů příznivců na celém světě⁴³⁾.

Největšími hvězdami naší výpravy v Praze byl taneční pár, sourozenci Eva a Pavel Romanovi, který získal zlatou medaili. Karel Mikyska televizním divákům popsal způsob jejich oblečení následovně: „Pavel má v tmavomodrém saku skořicovou košili a mahagonovou vázanku, zatímco Eva dala přednost červenobílé kombinaci se zelenými flitry⁴⁴⁾.“ Karel Mikyska následně zprostředkoval divákům reakce obou sourozenců po skvěle zajeté volné jízdě.

Karel Mikyska si vedl v průběhu komentování velmi pečlivý archiv. Doma na kartičkách měl napsány různé informace, které si průběžně doplňoval a aktualizoval. Důležitost archivace předával i později svým nástupcům⁴⁵⁾.

Legendární byla jeho spolupráce s bývalým krasobruslařem, a odborníkem na tento sport Josefem Dědičem (od roku 1963). Spojení Mikyska-Dědič v Československu bylo prvním druhem spolupráce komentátora a člověka zvenčí, mimo televizní žurnalistiku⁴⁶⁾.

Hlavním úkolem Karla Mikysky jako vedoucího sportovní redakce ČST bylo především udržení bezproblémového chodu sportovního oddělení Československé televize. S přibývajícímí léty se práce šéfredaktora stávala čím dál tím více náročnější. Bylo nutné stanovit nová pravidla pro chod sportovní redakce: jak bude vypadat vysílání sportovního zpravodajství, skladba přímých sportovních přenosů atp.⁴⁷⁾.

43) Záruba, R: Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do roku 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

44) Verecký, L.: Mnoho kanálů, fanouškova smrt, In: Televize nabízí stále více sportu, www.idnes.cz, 16.1.2006

45) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

46) Záruba, R: Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do roku 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

47) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

V 60. letech se počet pracovníků redakce opětovně rozšířil. Na zimní olympiádě v Innsbrucku 1964 se k Holubcovi a Mikyskovi přidal poprvé slovenský komentátor - legendární Karol Polák, vedoucí bratislavské redakce sportu.

V této době se z těchto her zpracovával i zpravodajský pořad „Československé pohlednice z her.“ Přenos informací pro tento pořad probíhal následovně:

Za pomoci režiséra a kameramana v jedné osobě, Karla Veselého, se na 16 mm film natáčely pohyblivé obrázky posílané vlakem z Itálie do Prahy. Ty se následně v Praze stříhaly a upravovaly. Poprvé se v olympijském vysílání objevilo tzv. summary - přehledy, které vybíraly nejlepší momenty olympijských soutěží daného dne⁴⁸⁾.

Tentýž rok přišel do sportovní redakce bývalý hokejový trenér Luděk Brábník a počet podřízených Karlu Mikyskovi opět vzrostl.

Karel Mikyska na začátku Brábníkova působení v redakci říkal: „Lud'ku, musíš mluvit v přímých přenosech nikoli jako trenér, ale jako komentátor.“ Brábník zpočátku používal hokejovou terminologii, a neuvědomoval si, že ne každý divák je odborník na hokej. Později se už těmto chybám vyhýbal⁴⁹⁾.

V roce 1965 pracovníci sportovního oddělení použili poprvé kamery na motocyklu s dosahem 200 m. Poprvé to bylo u košického maratonu. O rok později se v přímých přenosech používaly opakované záběry (signalizovalo je divákům písmeno R- od anglického slova reverse). Opakované záběry umožnily lepší analýzu situace, která se děla na hřišti, na kluzišti nebo na trati⁵⁰⁾. Do československé televize přišel externí redaktor Josef Zavřel.⁵¹⁾

48) Česká televize a ZOH, In: Zimní olympijské hry Salt Lake City 2002, HART 2002

49) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

50) 50 let přímého přenosu, ČT Praha 2005

51) Brankám je 50., Pořad ČT k 50letému výročí vzniku Branek Bodů vteřin, ČT Praha 2006

3.3. Nejlepší léta Mikyskovy kariéry:

3.3.1 Konec 60.- začátek 70.let

Roky 1968 a 1969 znamenaly rozdílné podmínky pro sportovní novináře ČST: jestliže příchod Alexandra Dubčeka do čela Ústředního výboru Komunistické strany Československa a nástup „socialismu s lidskou tváří“ na jaře 1968 signalizoval uvolnění pracovních pravidel pro Karla Mikysku a jeho kolektiv, okupace Československa „spřátelenými“ vojsky socialistické Varšavské smlouvy v srpnu 1968 a volba Gustáva Husáka předsedou ÚV KSČ vrátila do společenského života v Československu praktiky z doby před jarem 1968 (omezování svobody slova, cenzura). Přesněji řečeno se situace ještě zhoršila, v důsledku čehož měl každý strach cokoli říct; lidé se báli, aby se nestali terčem perzekvování ze strany Komunistické strany⁵²⁾.

Ještě před tím, v únoru 1968, se Karel Mikyska vydal komentovat zimní olympiádu ve francouzském Grenoblu.⁵³⁾ Tam se z bronzové medaile v krasobruslení za Američankou Peggy Flemingovou a reprezentantkou Německé demokratické republiky Gaby Seifertovou radovala Hana Mašková z Československa⁵⁴⁾ (ta měsíc předtím získala titul mistryně Evropy v krasobruslení ve švédském městě Västerås). „Pozor, přátelé, nastupuje naše Hanka,“ říkával vždy Karel Mikyska s oblibou o československé krasobruslařce před začátkem jejích jízd.⁵⁵⁾

V Grenoblu na olympiádě francouzští organizátoři nevěděli, jak správně pojmout televizní ztvárnění ledního hokeje (Francouzi na začátku turnaje rozestavili kamery kolem dokola stadionu, aniž by ctily zásadu osy, a obraz byl zmatečný).

Pracovníci televizních společností si následně stěžovali na kvalitu přenosů. Na jednom z ranních briefingů, při kterém se projednávala televizní strategie, někdo podal návrh, aby vzniklé potíže vyřešili čeští televizní pracovníci. Problém rychle odstranil šéfredaktor redakce sportu československé televize Karel Mikyska, který načrtnul Francouzům správné uspořádání kamer při hokejových přenosech.

52) zápis z přednášky Dějiny a současnost mas.médií, 2006

53) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

54) Čeští sportovci na ZOH, In: Zimní olympijské hry Salt Lake City 2002, HART 2002

55) Portrét Hany Maškové, Reflex 2006

Komplikace při vysílání olympijského hokejového turnaje vznikly hlavně kvůli tomu, že ve Francii není hokej tak populární – hokejisté Francie nepatřili k těm nejlepším týmům světa; naopak přenosy z alpského lyžování, které se ve Francii těšily oblibě jednak proto, že Francie měla dobré podmínky pro zimní sporty, ale hlavně díky populárnímu sjezdaři Jeanu Claudu Killymu, který získal pro svoji zemi několik medailí, měly vynikající úroveň⁵⁶⁾.

Týž rok se Karel Mikyska a další redaktoři vypravili na LOH v dalekém Mexiku⁵⁷⁾, kde několik zlatých medailí, stejně jako před čtyřmi roky na olympiádě v Tokiu získala československá gymnastka Věra Čáslavská⁵⁸⁾. Pro hry bylo charakteristické obrovské teplo⁵⁹⁾.

V roce 1969 se mistrovství světa v ledním hokeji konalo ve Švédsku (původně mělo být v Praze, ale srpnové události zabránily jeho konání). V neklidné době po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v čele se SSSR v srpnu 1968 českoslovenští hokejisté sehráli 2 vítězné zápasy právě se Sovětským svazem (2:0 a 4:3), což vzbudilo mezi fanoušky vlnu národní hrdosti. V utkáních ČSSR - SSSR v těchto letech nešlo jen o sport, střetnutí měla i politický kontext.

Komentátor obou zápasů Vladimír Vácha údajně prohlásil na konci druhého vítězného utkání: „Však vy si to doma oslavíte, vy víte jak.“ Ve skutečnosti Vácha nikdy nic takového neřekl; tvrdí to komentátor a Mikyskův zástupce Vít Holubec, který si pro sporné případy komentáře svých kolegů nahrával. Důsledkem bylo, že šéfredaktor Karel Mikyska přišel o výborného komentátora - Vácha byl donucen z televize odejít⁶⁰⁾.

56) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

57) tamtéž

58) Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám, Olympia/L' Equipe, 2004

59) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

60) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č. 7/2002

1.7.1969 vznikla na pokyn ústředního ředitele ČST z původní redakce sportu Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu, jejímž šéfem se stal opět Karel Mikyska⁶¹⁾.

Roku 1970 se vzrůstajícím množstvím práce a přenosů bylo nutné, aby se redakce rozšířila o nové odborníky, kteří by byli zárukou dalšího zkvalitňování práce celé redakce. Nábor nových pracovníků měl na starosti z pozice vedoucího sportovní redakce právě Karel Mikyska. Konkursy probíhaly v několika etapách. Karel Mikyska si na nové pracovníky ČST stanovoval velmi přísná kritéria - museli být nejen odborně zdatní a pohotiví, ale museli splňovat i morální předpoklady. V průběhu konkursů Mikyska plně vyzkoušel komplexní připravenost budoucích pracovníků⁶²⁾.

Jestliže se v prvním kole Mikyskovi hlásilo 12 lidí, do toho závěrečného se dostalo 6 možných novinářů. V té době také týden ve sportovní redakci strávil fotbalista František Cipro, který končil aktivní hráčskou kariéru, a chtěl se stát sportovním novinářem. Po týdnu jej ale jeho klub povolal zpět, protože se jim příliš nedařilo a Cipro byl velmi platným hráčem, a realizační tým věřil v jeho pomoc.

Mikyska do redakce ze šestice finalistů nakonec přijal Františka Štefana, Atletického redaktora. ČST v tomto roce poprvé barevně vysílala - shodou okolností První barevný pořad byl sport - přenos z MS v klasickém lyžování na Štrbském plese.

Karel Mikyska spolu se svými kolegy profesně dbali na to, aby vysílání bylo srozumitelné co nejširšímu okruhu diváků, tedy i sportovním laikům.

Sportovní pořady nesměly obsahovat takovou terminologii, jíž řadový divák nerozuměl, ale na druhé straně pracovníci hlavní redakce Tělovýchovy a motorismu se snažili srozumitelným a odborným výkladem i tuto laickou veřejnost vzdělávat, a zároveň neurážet odborníky. Za tímto účelem si Karel Mikyska a jeho podřízení vymysleli postavu "báby Dymákové", která v sobě zahrnovala vlastnosti běžného sportovního diváka. Pro tuto novinářskou pomůcku se vžil v redakci všeobecný pojem: „musí to pochopit i bába Dymáková“

61) Historie televize, www.ceskatelevize.cz

62) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

3.3.2 70.léta- začátek 80. let.

Samozřejmě i tato léta byla poznamenána nárůstem sportovních přenosů, především pro svoji obecnou popularitu, dále i dalším rozvojem přenosové techniky. Vše zvyšovalo nároky na pracovníky hlavní redakce tělovýchovy a motorismu.

Bylo nutné, aby vše probíhalo plynule, bez zbytečných komplikací, které by znesnadňovaly práci sportovním novinářům a především neměly vliv na úroveň vysílání. Se spolupracovníky proto hledal cesty, jak zabezpečit nejenom stálý nárůst kvantity, ale zároveň zvyšovat i jeho kvalitu.

Mikyskovi hodně pomáhal jeho dlouholetý zástupce Vít Holubec⁶³⁾. Roku 1971 přišli z konkurzů do televize dva externí redaktoři - Otakar Černý (nynější šéf Redakce sportu ČT)⁶⁴⁾ a osmnáctiletý student prvního ročníku Fakulty sociálních věd a publicistiky, Vladimír Drbohlav⁶⁵⁾.

Jako šéf redakce a komentátor byl v této době Karel Mikyska na ZOH 1972 v Sapporu, LOH 1972 v Mnichově, zimní olympiádě 1976 v Innsbrucku, a letních Hrách též rok v kanadském Montrealu⁶⁶⁾.

Se zimními olympijskými hrami 1972 je spojena společná novinářská příhoda Karla Mikysky s kolegou Karolem Polákem: Oba komentovali slavnostní zahájení japonských olympijských her. Mikyska s Polákem se střídali v komentáři po dvaceti výpravách. Již v roce 1960 se název naší republiky změnil z Československé republiky na Československou socialistickou republiku. Když se v Bráně borců na stadionu objevili českoslovenští reprezentanti, Karol Polák pateticky oznámil: „Á, už nastupuje delegácia československej s...“ A nemohl si vzpomenout, právě přes již 8 let trvání nového názvu republiky, co znamená to druhé písmeno “S”. A tak pohotově řekl “.... československej sovětskej socialistickej republiky.“ Za chvíli se ozvala pražská sportovní redakce a vyčítala Polákovi tento „prohřešek.“

63) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

64) Rozhovor s Otakarem Černým, Revue Dialog 2006

65) medailon Vladimíra Drbohlava na www.ceskatelevize.cz, aktualizace 2004

66) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

Karol Polák se následně omluvil, ale šéf Mikyska měl smysl pro humor a řekl mu se smíchem: „Tys předběhl dobu⁶⁷⁾!!

Mikyskův tým rozšířil Luboš Pecháček, který byl v Sapporu poprvé na olympijských hrách⁶⁸⁾.

Karel Mikyska mohl při komentování přenosů v Sapporu přiblížit divákům také zlatou olympijskou medaili československého krasobruslaře Ondřeje Nepely⁶⁹⁾.

Na letní olympiádě v Mnichově Karel Mikyska spolu s týmem redaktorů byli u tragédie⁷⁰⁾, kdy palestinská radikální organizace Černé září vtrhla do vesnice, kde spala izraelská výprava, a zavraždila její velkou část. Na hlavním olympijském stadionu se následně konala tryzna za oběti útoku, kde předseda mezinárodního olympijského výboru Avery Brundage rezolutně prohlásil: „Hry musí žít dál!“ Ti, kdo mohli být v Mnichově během útoku, na ty chvíle hrůzy ještě dlouho vzpomínali⁷¹⁾.

Karel Mikyska se snažil rozšířit okruh pracovníků redakce o sportovní odborníky s přímou osobní zkušeností z praktického sportování, a tak v roce 1974 přišel na externí pracovní poměr jeden z nejlepších československých komentátorů lehké atletiky všech dob, Štěpán Škorpil, bývalý desetibojař, československý dorostenecký rekordman a atletický trenér⁷²⁾. Ten při konkurzu na externího redaktora dostal od svého pozdějšího šéfa Mikysky zajímavý úkol: Mikyska chtěl vyzkoušet pohotovost Škorpilova vyjadřování, a tak Štěpán Škorpil musel „okomentovat“ scénu, která se odehrávala naproti: paní, která v protějším zelinářství vybírala z okrajků krmivo pro kanárka. Karel Mikyska nechal Škorpila chvíli na zkoušku komentovat a vyprávět, a po skončení konkursu byl Mikyska tak spokojen, že Štěpán Škorpil mohl bez problémů začít pracovat ve sportovní redakci. Nejprve jako všichni začínající žurnalisté točil reportáže, a plynule potom přešel na komentování přenosů a záznamů⁷³⁾.

67) rozhovor s Karolem Polákem, In: Instinkt, 15.4.2006

68) Záruba, R. Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

69) Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám, Olympia/L'Equipe 2004

70) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

71) Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám, Olympia/L'Equipe 2004

72) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

73) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

Dále v roce 1975 nastoupil do ČST bývalý atletický reprezentant a stříbrný medailista z halového mistrovství Evropy 1966 a 1967 na 800 metrů, Tomáš Jungwirth (atletický specialista, bratr vynikajícího čs. běžce z 50.let)⁷⁴⁾, a také Štěpán Škorpil, který v ČST začal pracovat jako kmenový zaměstnanec. Specializoval se na lehkou atletiku, fotbal, a úpolové sporty (vzpírání, zápas řecko-římský a volný styl)⁷⁵⁾.

Na zimní hry 1976 do tyrolského Innsbrucku prvně z pověření Karla Mikysky jeli redaktoři Luděk Brábník a Věroslav Pek, poprvé celému štábu vedenému Karlem Mikyskou přímo v místě pomáhal produkční Karel Zloch. Komentátoři také byli prvně spojeni telefonními linkami vedoucími z mezinárodního vysílacího centra v Innsbrucku s pražskou redakcí ČST 24 hodin denně. Na olympiádě, kde byla poprvé uplatňována přísná bezpečnostní opatření, protože innsbrucká olympiáda byla první od teroristického útoku na hrách v Mnichově 1972, mohl Karel Mikyska zprostředkovat československým divákům například olympijské zlato sovětské sportovní dvojice Irina Rodninová, Alexander Zajcev⁷⁶⁾. Na letní olympijské hry v kanadském městě Montrealu v provincii Quebec odjel Karel Mikyska mimo jiné se stálým týmem spolupracovníků: Vitem Holubcem, Štěpánem Škorpilem a Karolem Polákem⁷⁷⁾. Hry bojkotovalo 27 afrických států, protože neuznávali účast na olympiádě týmu Nového Zélandu, jehož zástupci před olympiádou sehráli mezistátní utkání s družstvem Jižní Afriky, která ve svém politickém uspořádání vykonávala politiku apartheidu (nadřazenost bílé rasy nad černou)⁷⁸⁾.

Do sportovního oddělení přišly v roce 1976 další nové posily: Jan Slepíčka, Vladimír Dolejš, a na plný úvazek Vladimír Drbohlav, známý především jako atletický komentátor. Drbohlav na popud Mikysky začínal s atletikou jako asistent režie při přenosech z mistrovství Evropy 1978 v atletice v Praze⁷⁹⁾.

74) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989,dipl.práce, Praha, FŽ UK 1989

75) Vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

76) Česká televize a ZOH, In: Zimní olympijské hry v Salt Lake City 2002,HART 2002

77) yprávění Víta Holubce, březen 2007

78) Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám, Olympia/L'Equipe 2004

79) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989,dipl.práce, Praha, FŽ UK 1989

S pražským šampionátem souvisí první použití bezdrátové kamery na motocyklu, která natáčela atlety na trati maratonského běhu⁸⁰⁾.

Redakci sportu se již tehdy nevyhýbaly skandály: V zimě roku 1976 v jednom nejmenovaném hokejovém zápase řekl komentátor Luděk Brábník poznámku, že jedním z nejlepších československých hokejistů všech dob je emigrant Maleček, což Mikysku velmi rozčílilo. Viděl v tom ohrožení práce celé redakce

Ještě větší nepříjemnost, která už stála Brábníka místo ve sportovní redakci ČST, byla epizoda v témže roce, kdy o hráčích Sovětského svazu v některém ze zápasů řekl, že Sověti nastupují v dresech s nápisem „СССР“ (SSSR) na hrudi. Namísto, aby Brábník v přenosu použil název státu v tradiční latině, přečetl jej azbukou. Někteří lidé mysleli, že šlo o sázku, anebo o žertík z frajeřiny. Brábník následně opustil Československou televizi, ale po dohodě s funkcionáři z Československého svazu tělovýchovy se věnoval sportovní žurnalistice dál - mohl pracovat ve sportovním časopise Stadion. Karel Mikyska se ale i po odchodu Brábníka z ČST s ním stýkal; byli dobrými přáteli.

Žádný politický malér, zněl příkaz z vedení redakce. Třebaže normalizační volání po politické angažovanosti povolna uvadalo. Sportovní redaktoři se však většinou žádných dalších problémů nedopouštěli. Brábníkův trest pro ně byl dost varující⁸¹⁾.

V roce 1977 doplnil řady sportovních odborníků pracujících v Československé televizi čerstvý absolvent Fakulty tělesné výchovy a sportu Petr Vichnar (o něm více dále). Ten ale ještě týž rok odešel na vojnu, a vrátil se až o rok později⁸²⁾.

80) 50 let přímého přenosu, ČT Praha 2005

81) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č 7/2002

82) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

Od roku 1978 se dramaturgem Branek bodů vteřin stal Vladimír Drbohlav. Ten měl také na starosti výměnu zpravodajských příspěvků mezi dvěma vysílacími organizacemi - kapitalistickou Evropskou vysílací unií (EBU) a socialistickou Mezinárodní organizací pro rozhlas a televizi (OIRT), již byla ČST jako komunistická televizní společnost členem⁸³⁾.

Roku 1979 byla dokončena budova zpravodajství Československé televize, do níž se následně všechny redakce včetně sportovní přestěhovaly - dříve každá redakce měla sídlo na různých místech v Praze⁸⁴⁾.

V roce 1979 k Mikyskově velké nelibosti opustil Československou televizi František Štefan, který jel jako reportér na atletické závody v Itálii, a už se odtud zpátky do Československa nevrátil - emigroval. Mikyska ale nadále i po Štefanově odjezdu zůstal s ním v přátelském kontaktu. Často si telefonovali⁸⁵⁾.

Roku 1980 přišly díky iniciativě Karla Mikysky do reakce sportu Československé televize další komentátorské posily - Pavel Čapek, absolvent vysoké školy ekonomické v Praze a posléze fotbalový komentátor, společně s Robertem Bakalářem⁸⁶⁾ (ten skončil v ČST v roce 1990)⁸⁷⁾. Karel Mikyska byl v této době na vrcholu novinářské práce, a jeho tým pracovníků sportovního oddělení se za poslední desetiletí rozrostl - především o komentátory a redaktory, ale i o techniky a kameramany, kteří připravovali sportovní vysílání ČST⁸⁸⁾.

Na začátku 80.let měl Karel Mikyska před sebou posledních 9 let pobytu v redakci. Práce pro československé televizní novináře neubývalo a museli svoje úkoly, které jim dával Karel Mikyska, plnit svědomitě a bez protestů.

83) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK

84) vyprávění PhDr. Milana Šmída

85) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

86) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989. dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

87) vyprávění Štěpána Škorpíla, leden 2007

88) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

Ze zimních her v americkém Lake Placid 1980 ČST vysílala každý den pouze zpravodajství převzaté ze mezinárodní výměnné sítě Eurovize v rozsahu 3 minut, které ve studiu na Kavčích horách namlouval Luboš Pecháček. Další část olympijského vysílání tvořily analýzy za pomoci výsledkových tabulí⁸⁹⁾. Olympijská vysílací práva pro ZOH stála ČST 500 000 dolarů Z toho vyplývá, že významnou složkou ovlivňující chod redakcí je její financování. Nejedná se pouze o náklady spojené přímo s chodem sportovní redakce, ale především o nákup přenosových práv Tato záležitost by však vydala na samostatnou odbornou úvahu⁹⁰⁾.

Z následujících her, z letní olympiády v Moskvě též rok, se ale diváci dočkali velkého množství přenosů. Karel Mikyska odcestoval na moskevskou olympiádu společně s mj. Štěpánem Škorpilem a Vítem Holubcem. Mikyska mohl být u velkého množství československých medailí, ať už na komentátorském stanovišti, nebo jako divák⁹¹⁾.

Z porovnání množství přenosů z jednotlivých her je evidentně patrný politický podtext zájmu KSČ.

89) Česká televize a ZOH, In: Zimní olympijské hry Salt Lake City 2002, HART 2002

90) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989. dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

91) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

3.3.3 80.léta

V těchto letech Karel Mikyska všichni jeho kolegové na rozdíl od minulého období museli čelit velkému problému, který v této době potkal Hlavní redakci Tělovýchovy a motorismu ČST: během týdne sportovním zprávám náleželo ve vysílání Československé televize několik málo minut následně za politickým zpravodajstvím. Také sportovních přímých přenosů, záznamů a dokumentů nebylo tolik, jak by si fanoušci přáli, přestože se redakce snažila prezentovat sport, jak jen to bylo možné. Obecné zpravodajství hrálo pro tehdejší politické vedení větší roli než informace ze sportu, a tak se vedoucí složky sportovní redakce musely podřídít přáním KSČ, kteří prosazovali do sportovního vysílání své představy⁹²⁾.

Mikyska kromě komentátorských povinností přibral i funkci koordinátora olympijského vysílání- jeho úkoly bylo organizovat především fungování vysílání olympijských her (v posledních letech docházelo k nárůstu sportovních olympijských disciplín)⁹³⁾.

Od roku 1982 moderoval sportovní zpravodajství ČST Petr Vichnar. Spolu s ním se v redakci objevil dostihový odborník Miodrag Mertha, moderující občas i Branky body sekundy⁹⁴⁾.

V roce 1983 sportovní redakce odvysílala přenosy z prvního mistrovství světa v atletice, konaného ve finských Helsinkách. Mikyska pověřil komentováním přímých přenosů zkušené atletické redaktory Štěpána Škorpila, Tomáše Jungwirtha a Karola Poláka.

V únoru 1984 jel Karel Mikyska spolu s většinou redaktorů na zimní olympiádu v jugoslávském Sarajevu. To už redakce měla za sebou opětovné rozšíření - přišli například Jaroslav Suchánek, který se specializoval mimo jiné na klasické lyžování, Ivan Niňaj a Ján Lacko - slovenští hokejoví specialisté⁹⁵⁾.

92) vyprávění Vladimíra Drbohlava, březen 2005

93) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

94) Brankám je 50, pořad ČT k 50.výročí Branek Bodů vteřin, ČT 2006

95) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl.práce, Praha FŽ UK 1989

Mikyska byl v Sarajevu komentátorsky u zlaté medaile britského tanečního páru Jayne Torvillová - Christopher Dean, bronzové medaile našeho krasobruslaře Jozefa Sabovčíka anebo společně s kolegy prožíval úspěch české ženské štafety v běhu na lyžích⁹⁶⁾. Týž rok začal s komentováním hokeje Petr Vichnar⁹⁷⁾. Bylo zřejmé, že od počátku viděl Mikyska ve Vichnarovi svého nástupce v komentování krasobruslení, a systematicky jej proto na tuto práci připravoval.

V létě 1984 všechny socialistické země (pochopitelně i Československo) bojkotovaly (s výjimkou Rumunska a Číny), letní olympijské hry v Los Angeles (Československo rozhodlo o neúčasti na hrách během zasedání ÚV KSČ 12.5.1984)⁹⁸⁾.

Oficiální odůvodnění rozhodnutí o neúčasti Sovětského svazu a jeho satelitních států znělo, že v USA nebude zaručena bezpečnost sportovců a všech, kteří se do Spojených států chystají. Všem lidem ale bylo jasné, že se jedná o odvetu socialistického bloku za rok 1980, kdy většina sportovců západních zemí nepřijela do Moskvy na protest proti sovětské invazi do Afghánistánu⁹⁹⁾. Bylo nutné tento krok vysvětlit československým sportovním fanouškům. Nejlépe skrze televizní obrazovku, která byla v té době už nejvýznamnějším sdělovacím prostředkem. A tak televizní sportovní novináři museli denně do Televizních novin dodávat ohlasy sportovců a trenérů proti účasti v Los Angeles¹⁰⁰⁾.

Ne všichni zaměstnanci Československé televize vítali naši neúčast na hrách v Kalifornii, ale svůj negativní postoj k rozhodnutí funkcionářů KSČ nesměli dát veřejně najevo. Věděli, že by tím obětovali svoji kariéru.

96) Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám, Olympia/L'Equipe, 2004

97) medailon Petra Vichnara na www.ceskatelevize.cz

98) 100 let českého sportu, In: Volno, 15.12.2000

99) Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám, Olympia/L'Equipe 2004

100) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č.7/2002

Namísto přímých přenosů a záznamů z 23.letních olympijských her v Los Angeles se sportovní fanoušci v zemích komunistického východního bloku museli spokojit s přenosy ze soutěží socialistických států nazvané Družba, konané na různých místech východní Evropy. Českoslovenští reprezentanti patřili na této „antiolympiádě“, jak mnozí lidé nazývali náhražkové soutěže za losangeleské hry, k nejlepším. Přesto mnozí litovali toho, že se naši sportovci neobjevili na amerických hrách a nemohli změřit a své schopnosti s nejlepšími západními atlety. Jak sportovci, tak i novináři¹⁰¹⁾.

Ve sportovním zpravodajství Československé televize se v 80.letech udály ale i významné změny, které znamenaly další pokrok. Sportovní redaktoři v čele s Mikyskou mohli nově využívat v Brankách bodech sekundách a přímých přenosech takzvaného „okamžitého rozhovoru“, který zprostředkoval divákům z celé republiky dojmy sportovců po závodech.

Nedílnou součástí sportovních zpráv se také staly zahraniční materiály z výměnných sítí, které přicházely do televize na základě mezinárodních smluv, a které dramaturgové sportovního zpravodajství ČST zařazovali na závěr každé relace.

Sportovní zpravodajství se tehdy nevysílalo každý den - v jednom období i jednou týdně. Teprve až změny ve fungování redakce po převratu 1989 přinesly návrat Branek Bodů vteřin na obrazovku v tom rozsahu, jako měly dříve¹⁰²⁾.

Na obrazovkách Československé televize se v osmdesátých letech objevoval také stříhový pořad, nazvaný Sport v zahraničí. Ten přibližoval aktuální sportovní dění z celého světa.

Část vysílání věnovali tvůrci fotbalu, část hokeji, a zhruba 20 minut v zimní sezoně významné akce z krasobruslení. Tam dostával Mikyska prostor k seberealizaci.

Shrnutí nejvýznamnějších momentů z celého týdne doma i v zahraničí nabízeli sportovní redaktoři v pořadu Sportovní ozvěny¹⁰³⁾.

101) 100 let českého sportu, In: Volno, 15.12.2000

102) Brankám je 50, pořad k 50letému výročí Branek Bodů vteřin, ČT 2006

103) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

V roce 1984 přišel do Československé televize další komentátor, sportovní expert inklinující od začátku ke komentování hokeje Robert Záruba, který v redakci (s výjimkou krátkého období v roce 2000) setrval dodnes. Stejně jako kdysi Vladimír Drbohlav nastoupil Záruba do sportovní redakce vedené Karlem Mikyskou na začátku studií na Fakultě žurnalistiky. Interním zaměstnancem se Robert Záruba stal v roce 1990¹⁰⁴⁾.

104) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č. 7/2002

3.4: Rodinný život Karla Mikysky

Karel Mikyska vedl harmonický rodinný život - byl tím správným otcem, manželem a dědečkem.

V rodině se často hovořilo o Mikyskově zaměstnání, dokonce si Karel Mikyska archivní materiály nosil domů - měl je pečlivě srovnány ve skříních na chodbě¹⁰⁵). Mikyskova manželka Helena (*1927), která pracovala v československém výtvarném ústavu¹⁰⁶), často hodnotila komentátorské výkony svého muže – říkala mu, co udělal v daný den, kdy komentoval přenos, hlásil zpravodajství anebo připravoval sportovní dokumenty, špatně, a naopak, co se mu ten den povedlo. Karel Mikyska naproti tomu nikdy nemluvil své ženě do jejích pracovních povinností¹⁰⁷).

Své dva syny, Jana (1958) a Martina (1953)¹⁰⁸) se Karel Mikyska snažil vychovávat nikoli v přehnané úzkostlivosti, ale s úctou k férové hře. Ačkoli oba syny v raném věku vodil na fotbal v Turnově, kam rodina Mikyskova často jezdila na víkendy a prázdniny, do kladného vztahu ke sportu je nenutil. Zatímco Martin dodneška zůstal sportovním příznivcem, u Jana je to naopak.

Někdy se stalo, že Jan Mikyska vyčítal svému otci, že se příliš věnuje práci na úkor rodinného života - avšak hádky v rodině Mikyskových byly zcela výjimečné.

Karel Mikyska měl svůj styl výchovy - doma učil své děti, jak být v životě důsledný, držet slovo za každou cenu, splnit všechny věci, které slíbí rodičům a přátelům.

Mikyska nabádal členy své rodiny k respektu druhých i se všemi jejich chybami, k vzájemné toleranci. Říkal jim, aby se bezostyšně přiznávali ke všem nepravostem; následky, které si ponесou, pak budou vždy mírnější.

105) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

106) dokumenty Ministerstva vnitra, rok 1986

107) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

108) dokumenty MV ČR, rok 1986

Jakkoli důsledný byl Mikyska ve výchově, chyb se přesto jeho synové nevyvarovali. Projevilo se to například v momentě, kdy v raném věku pochybil jeho starší syn Jan:

Karel Mikyska hodně kouřil. Když bylo jeho synu Janovi 10 let, přistihl jej jeho otec při pokusech o kouření. Mikyska reagoval následovně: „Honzo nedělej to, je to hloupost. My sice s mámou kouříme, ale ty to nedělej, ničíš si tím zdraví.“ Mikyska domlouval Janovi klidně, bez větších negativních emocí, a Jana Mikysku už od té doby nikdy nenapadlo kouřit.

Manželka Karla Mikysky dnes žije v Turnově, synové Martin a Jan v Praze - Martin je právník, Jan podniká ve výrobě brzdových součástí¹⁰⁹⁾.

109) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

3.5. Karel Mikyska versus komunistický režim

Na funkci šéfredaktora redakce sportu, kterou Karel Mikyska od roku 1961 vykonával, měla velký zájem komunistická Státní bezpečnost. Ta vyžadovala na Karlu Mikyskovi a kolezích povinnost předkládat informace například o tom, s kým se při zahraničních cestách stýkal. Mikyska také musel informovat pracovníky komunistické strany Československa a popisovat činnosti emigrantů a pracovníků ČST.

Mikyska byl v prvním dlouhodobějším kontaktu se Státní bezpečností od roku 1959, tehdy byl veden v evidenci jako důvěrník, agentem pak od roku 1972¹¹⁰⁾.

Práci šéfredaktora sportovní redakce Československé televize, stejně jako celou řadu vedoucích funkcí ve státních institucích za minulého režimu mohl vykonávat pouze ten člověk, který byl členem Komunistické strany Československa¹⁰⁸⁾. Takovýchto lidí bylo v minulé společnosti mnoho. Bylo však důležité, jak se lidé chovali ke svému okolí; byli takoví, kteří dokázali svého postavení zneužít především ke kariérnímu růstu.

Podle dostupných dokumentů a svědectví svého syna Jana Karel Mikyska k nečestným lidem nepatřil. Členem Komunistické strany Československa byl, protože jej k tomu nutila povinnost- musel splňovat funkční předpoklady; v soukromí však byl zarytým antikomunistou. Vyznával demokracii a pravidla z ní plynoucí - svobodu myšlení a slova¹¹¹⁾.

Do střetu s komunistickými funkcionáři se Mikyska dostal několikrát: například při jednom mistrovství světa v hokeji - televizní sportovní redakce tehdy zamluvila 3 řady sedadel pro své praktikanty, ale nakonec na sedačkách seděli příslušníci sovětské armády¹¹²⁾.

110) dokumenty MV ČR, 1972-1986

111) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

112) dokumenty MV ČR 1972-86

Komunisté Mikyskovi také vyčítali přílišnou angažovanost a neúměrně emotivní projev při komentování přenosů z olympiády v Mexiku - olympiádu z bezpečnostních důvodů hlídaly tanky, a Karlu Mikyskovi mexická bezpečnostní opatření připomněla situaci v Československu, což vhodně okomentoval (v ulicích Prahy a dalších měst byly rozmístěny tanky)¹¹³⁾.

Členům KSČ se nelíbila také Mikyskova účast na besedě s československým atletem, olympijským vítězem z roku 1952, Emilem Zátopkem, který nebyl žádoucí pro komunistickou stranu kvůli svému negativnímu postoji vůči okupačním vojskům v ČSSR¹¹⁴⁾.

113) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

114) dokumenty MV ČR 1972-86

3.6: Karel Mikyska jako člověk

Současníci na Karla Mikysku vzpomínají jako na velmi slušného člověka a kolegu, který vedl své podřízené k tomu, aby práci dělali s láskou a radostí, naučili se respektovat jeden druhého. Mikyska nebyl záłudný, uměl naslouchat druhým a snažil se vyhovět všem jejich požadavkům, pokud to jeho možnosti dovolily.

Karel Mikyska dovedl dobře komunikovat s lidmi, čemuž se naučil v práci během novinářského působení. Mikyskovi nedělalo proto problémy si získávat přátele a udržet si je. V začátcích činnosti Karla Mikysky, ale i daleko později dokázali pracovníci sportovní redakce zaskočit jeden za druhého, pomoci si. Mikyska vnesl do svého pracovního kolektivu ducha přátelství v práci i mimo ni, které pro něho bylo významným charakterovým prvkem¹¹⁵⁾.

Podle vyjádření nynějšího šéfredaktora sportovní redakce České televize Otakara Černého byl také Mikyska výborným „prvním“ divákem - byl často tím prvním, který viděl finální podobu zpravodajských příspěvků kolegů redaktorů (Otakar Černý strávil několik let společně s Mikyskou v jedné redakci).

Karel Mikyska uměl dobře a objektivně hodnotit práci svých kolegů v redakci - ať to byly přímé sportovní přenosy či příspěvky do sportovních zpráv¹¹⁶⁾.

Do posledního okamžiku se Karel Mikyska scházel k přátelskému posezení s kolegy a známými v kavárnách a restauracích.

Setkání Karla Mikysky s přáteli nebyla v žádném případě akcemi, kde by se povídalo jen tak. Mikyska preferoval setkávání spíše intelektuálního rázu. Rád diskutoval o aktualitách v politice a sportu. V případě, že se Mikyska scházel se svými kolegy z redakce při společných obědech a večerích ve stravovacích zařízeních, povídali si také o problémech vysílání ČST, které byly v dané době významné pro všechny lidi v redakci sportu.

115) vyprávění Jana Mikysky, březen 2007

116) rozhovor s Otakarem Černým, Revue Dialog 2006

Přestože měl Karel Mikyska hodně přátel, společenský typ nebyl - raději trávil volné chvíle po práci na zahradě anebo s rodinou, než aby za každou cenu musel vyhledávat společnost svých vrstevníků. Byl to velmi tichý a plachý člověk¹¹⁷⁾.

Mikyska měl svůj charakteristický způsob oblékání - typické pro něj bylo například usazení čepice „rádiovky“ ke straně - po vzoru francouzského malíře, impresionisty Claude Moneta¹¹⁸⁾. Doba, kdy Karel Mikyska působil v redakci sportu Československé televize, byla podle slov dlouholetého Mikyskova kolegy, Víta Holubce obdobím bez intrik, naschválů a faulů mezi novináři¹¹⁹⁾.

Karel Mikyska se velmi zajímal o problémy svých kolegů, měl schopnost empatie, vcítění se do starostí druhých lidí. A dokázal se také těšit z radostných událostí, které často potkávaly jeho podřízené.

Příkladem může být tato příhoda: Mikyska společně s Vitem Holubcem a Štěpánem Škorpilem byli na fotbalovém mistrovství světa 1978 v Argentině. Tou dobou se měl Škorpilovi narodit potomek. Štěpán Škorpil netrpělivě očekával jakékoli zprávy z Československa. Jednou odpoledne se Škorpil vracel z komentování z argentinského města Mendoza. Nervózně vešel dovnitř mezinárodního televizního centra. Tam mu Karel Mikyska s prsty na švech kalhot oznámil: „Právě jsi se stal otcem dcery, jmenuje se Petra, vážila Kg a měřila cm. Obě děvčata jsou v pořádku.“ Podle samotného Škorpila toto byla asi nejlidštější chvíle Karla Mikysky.

Někteří kolegové o Karlu Mikyskovi říkali, že na konci novinářské kariéry se až příliš uzavíral do sebe a trávil hodiny prací a sebevzděláváním¹²⁰⁾.

117) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

118) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

119) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

120) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

3.7 Čas odejít - přicházejí noví.....

Sportovní přenosy a zpravodajství nabývaly v závěru 80.let na popularitě mezi fanoušky, i když jich v této době mnoho nebylo. Přesto se Karel Mikyska v čele sportovní redakce snažil nabídnout příznivcům sportu co nejvíce přenosů. O tom, zda bude přenos na obrazovce, rozhodovala často cena televizních práv. Ta rok od roku stoupala.

Roku 1988 se konalo několik velkých a pro Československou televizi významných sportovních akcí - byla to hlavně zimní olympiáda v kanadské provincii Alberta, jejím největším městě Calgary, XXIV. letní olympijské hry v korejském Soulu), a mistrovství Evropy v krasobruslení, které tento rok hostila Praha.

Karel Mikyska se právě před pražským šampionátem konaným ve Sportovní hale na Výstavišti rozloučil po 30 letech s televizním komentováním krasobruslení. Jeho nástupcem se v 35 letech stal Petr Vichnar, který předtím doprovázel mluveným slovem přenosy z hokeje a házené¹²¹⁾.

Na zimní olympiádě v Calgary měl Karel Mikyska především koordinační úkoly: společně s Vitem Holubcem trávili takzvané "denní služby" v mezinárodním vysílacím centru v Calgary, kdy Holubec a Mikyska byli v neustálém kontaktu s Prahou a informovali je o všem, co se týkalo programové skladby olympijského vysílání - například kterou hodinu se bude určitý přenos vysílat, jestli nedochází k posunu olympijských soutěží vinou počasí, atd.¹²²⁾. Při zahájení olympiády bylo na stadionu v Calgary -25 stupňů Celsia, což byly podmínky pro sportovce i práci komentátorů z mnoha zemí světa velice nepříjemné¹²³⁾.

Naposledy jel Karel Mikyska komentovat sportovní akcí v létě 1988, kdy se konaly hry čtyřicáté olympiády v jihokorejském Soulu (pro zajímavost, tehdy se z olympijských her v Československé televizi vysílalo zhruba 15 hodin denně, nikoli 24 hodin jako dnes.)¹²⁴⁾. Za práva na letní olympiádu zaplatila Československá televize 920 000 amerických dolarů¹²⁵⁾.

121) Vyprávění Petra Vichnara, červenec 2006

122) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

123) Česká televize a ZOH, In: Zimní Olympijské hry Salt Lake City 2002, HART 2002

124) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

125) Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989, dipl. práce, Praha, FŽ UK 1989

Po skončení olympijských her se Mikyska rozloučil se svými kolegy v redakci. Nastal pro něj čas uvolnit místo a předat své zkušenosti jiným, kteří by pokračovali v tom, co Karel Mikyska svojí činností v redakci začal. Nástupce v komentování krasobruslení si již Karel Mikyska vychovával během posledních let ve službě - nejvýraznější stopy Mikyskova zaučování nesl Petr Vichnar¹²⁶⁾.

Mikyska opustil redakci v roce 1989, v době, kdy si stále více stěžoval na problémy se srdcem, tudíž odchod ze sportovní redakce přišel v pravý čas. Mikyska už nechtěl riskovat zdravím, tak se rozhodl opustit místo, v němž strávil 32 let. Odchod z redakce pro Mikysku nebyl problematický, cítil, že zdraví má pro něj větší význam než pokračující práce novináře¹²⁷⁾.

V lednu 1989 nastoupil na pozici šéfredaktora sportovní redakce, která se uvolnila po Mikyskově odchodu, Štěpán Škorpil. Ten v jejím čele vydržel do roku 1990, kdy musel z redakce odejít, protože roku 1989, podle svých slov nerozvážně, absolvoval stáž v komunistické straně Československa, a lidé s komunistickou minulostí nemohli nařízením nového vedení ČST v redakci sportu po převratu pracovat¹²⁸⁾.

126) Vyprávění Víta Holubce, březen 2007

127) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

128) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č.7/2002

3.8 Závěrečná etapa Mikyskova života

Po odchodu ze zaměstnání Karel Mikyska i nadále sledoval sport v televizi jako fanoušek, ať už v Československé (České) televizi, nebo později na satelitu prostřednictvím zahraničních stanic. Často přitom Mikyska posuzoval výkony svých komentátorských kolegů a následovníků při přímých přenosech nebo záznamech. Většinu svých nástupců hodnotil kladně, ale byli i takoví, které kritizoval.

Po roce 1989, po pádu komunismu se hodně věcí v naší zemi změnilo. Padl starý režim, lidé měli svobodu slova, mohli vycestovat do zahraničí bez větších potíží. Také ve sportovní redakci se mnoho věcí s novým vedením změnilo, a mnohým změnám Mikyska hůře rozuměl. Zatímco jeho synové si užívali svobody, Karel Mikyska jen těžko chápal, že nastala doba demokracie a volnosti. Byl navyklý na dobu komunismu, čas nesvobody, a přechod na novou dobu byl pro něj nepochopitelný a obtížný.

V době penze Mikyska kromě sledování sportovních přenosů pracoval a zahradě, kterou měl s manželkou na chatě v Turnově, rád chodil na procházky do přírody, věnoval se četbě a sebevzdělávání, především literatury faktu, ale také například čtení knih a divadelních her českého spisovatele začátku 20.století Karla Čapka. Hodně času dával svým dvěma dětem i několika vnoučatům.

Když roku 2001 Karel Mikyska zemřel, bylo mu 75 let, jeho syn Jan o tom informoval vedení sportovní redakce ČT, a ta hned zařadila informaci o Mikyskově úmrtí do Branek Bodů vteřin.¹²⁹⁾

129) Vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

4. Závěr:

4.1 Přínos Karla Mikysky pro televizní komentování a žurnalistiku

Karel Mikyska obohatil český televizní sportovní komentář tím, že zavedl svůj specifický a nenapodobitelný styl komentování přenosů krasobruslení - často si hrál při komentování krasobruslení se slovy, barvitě charakterizoval podoby kostýmů krasobruslařů a zapojoval tak představivost diváků, kteří tehdy seděli před ještě černobílými televizory a sledovali na obrazovkách krasobruslaře tehdejší doby¹³⁰⁾.

Karel Mikyska měl příjemný hlas, který upoutal televizní diváky svojí zvláštní barvou, svým neobvyklým usazením¹³¹⁾. Někteří lidé, aniž by tím chtěli snižovat Mikyskovo komentátorské umění, tvrdili, že při krasobruslařských přenosech buď měl vedle sebe jako poradce na stanovišti profesora Josefa Dědiče, anebo stejně jako ostatní kolegové dostával do sluchátek informaci o tom, který skok se závodník chystá předvést . „Mikyska našel skvělý způsob, jak svým komentováním oslovit ženy,“ říkali o něm jiní¹³²⁾.

Karel Mikyska se zasloužil o rozvoj fungování sportovní redakce tím, že dbal na sebevzdělávání sportovních redaktorů, vedl je k pěstování kultivovanosti projevu, vychovával mladé redaktory (mezi nimi bylo také hodně bývalých aktivních sportovců). Karel Mikyska rozvíjel systém fungování sportovní redakce také tím, že stanovil jako jeden z hlavních úkolů uspokojit nároky diváků.

Dodneška ti kolegové kteří s ním po léta spolupracovali, jeho zásluhy pro televizní žurnalistiku respektují a cítí, že jeho odkaz je patrný i v dnešní době¹³³⁾.

130) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

131) vyprávění Štěpána Škorpila, leden 2007

131) Plná bedna gólů a vášní, Reflex č. 7/2002

133) vyprávění Jana Mikysky, duben 2007

4.2 Mikyskovi komentátorští následovníci a budoucnost krasobruslařského komentáře v České televizi

Od doby, co Karel Mikyska odešel ze sportovní redakce ČST, se podmínky pro české sportovní novináře změnilly. Dávno se už nepoužívá pro realizaci sportovních přenosů a dokumentů pouze filmová technika - velký význam má pro dnešní novináře postupující digitalizace a počítačová technologie. Analogový, dosud běžný způsob televizního vysílání, postupně bude v naší zemi nahrazen plně, a nahradí jej plně digitální vysílání.

To, co se dříve zdlouhavě ručně stříhalo a upravovalo, se dnes velmi rychle sestříhá pomocí speciálních programů (například Avid Liquid). Digitalizace umožňuje také vznik nových, často monotematických kanálů - příkladem je sportovní stanice České televize ČT 4 Sport.

Sportovní vysílání ČT dnes díky ČT4 Sport nabízí přenosy nejen z většinových sportů, ale i z tzv “malých“ sportovních odvětví- lacrosse¹³⁴⁾ ...

Karel Mikyska skončil v roce 1988 s komentováním. Čím ale inspiroval a může dnes inspirovat své následovníky? Především svojí vybroušeností češtiny, mluvou bez zbytečných příkras. Karel Mikyska, protože hodně četl, měl bohatou slovní zásobu. Na každý přenos se velice pečlivě připravoval, někdy i několik dní před sportovním vysíláním - vyhledával data, týkající se jak samotného krasobruslení, tak i života jednotlivých sportovců, které by televizní divák mohl považovat za relevantní pro rozšíření své informovanosti o sportu.

Karel Mikyska hodně při komentování využíval poznámkového materiálu, který si předem připravil, aniž by bylo během komentáře znát, že Mikyska četl z papíru. Karel Mikyska měl hlasový projev při komentování adekvátní ději - nesnažil se o přílišnou afektovanost komentáře. Tvrdil, že to, co bylo evidentně pro diváka viditelné, nebylo nutné v přenosu zmínit, popisovat. Komentář Karla Mikysky nepůsobil na diváka jako upoutávka jeho vlastní osoby, ale jako citlivé přiblížení komentované události¹³⁵⁾.

134) zápisky z předmětu AV žurnalistika v éře technol.konvergence,2007

135) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

Prvním „dědicem“ komentování krasobruslení po Karlu Mikyskovi je **Petr Vichnar (*1953 v Praze)**. Absolvent Fakulty tělesné výchovy a sportu, obor tělocvik - čeština z roku 1978¹³⁶), dostal, podle vlastních slov, komentování krasobruslení “na rozkaz “ od odstupujícího Mikysky před evropským šampionátem v Praze 1988¹³⁷).

Karel Mikyska zdůrazňoval Petrovi Vichnarovi jako svému nástupci důležitost vedení archivu významného pro uchovávání informací potřebných pro pozdější využití v přenosech. S archivací měl Petr Vichnar na začátku kariéry velké problémy- dlouho mu trvalo, než se se všemi zákonitostmi sportovního archivářství seznámil¹³⁸).

Od té doby Vichnar komentoval 19 světových šampionátů, ať už přímo z místa, nebo z pražského studia, a 17 šampionátů evropských. Poprvé na MS v krasobruslení byl roku 1991 v Mnichově, naposledy pak roku 2007 šampionát z Tokia (respektive obrazem z Tokia, zvukem z Prahy). Na evropské krasobruslařské mistrovství jel Vichnar, jak už bylo řečeno, prvně v roce 1988, zatím poslední mistrovství Evropy komentoval Petr Vichnar v lednu 2006 (ve francouzském Lyonu). Kromě krasobruslení doprovázel Vichnar komentářem mimo jiné také házenou (od roku 1982), hokej (1985-2005), sjezdové lyžování (1984- 1999) a vodní slalom (od 1992). Vždy jednou za rok moderuje studio dostihové Velké Pardubické

Nezapomenutelný se pro fanoušky stal Vichnarův komentář především z olympijských her v Naganu 1998, kdy čeští hokejisté poprvé vyhráli olympijské hry. Z krasobruslení Vichnarovi v paměti nejvíce utkvěly jízdy Radky Kovaříkové a René Novotného na MS 1995 v Dortmundu, a potom bronzový návrat olympijských vítězů z roku 1984 v tancích na ledě Jayne Torvillové a Christophera Deana v Lillehammeru 1994.

Dnes Petr Vichnar v redakci kromě komentování krasobruslení a házené je členem vedení redakce sportu a věnuje se stykům s veřejností - public relations. Petr Vichnar je ženatý, má 3 děti. Petr Vichnar 6x vyhrál cenu diváků za nejpopulárnějšího komentátora ČT (1990-1995)¹³⁹).

136) medailon Petra Vichnara na www.ceskatelevize.cz, aktualizace 2001

137) vyprávění Petra Vichnara, červenec 2006

138) vyprávění Víta Holubce, březen 2007

139) medailon Petra Vichnara na www.ceskatelevize.cz

V posledních letech spolu s Vichnarem jezdí na velké krasobruslařské akce **Miroslav Langer (*1976 v Příbrami)**. Absolvent Fakulty sociálních věd - obor žurnalistika (2000) a Filosofické fakulty, oboru Hudební vědy (2005) poprvé okusil, jaké to je, zprostředkovávat dění z krasobruslařských akcí divákům, v roce 2002 při komentování na zimní olympiádě v americkém městě Salt Lake City ležícím ve státě Utah (v 26 letech, o 9 let dříve než Petr Vichnar). Miroslav Langer se kromě krasobruslení zabývá např. sportovní gymnastikou, cyklistikou nebo nově na digitálním sportovním kanále ČT 4 Sport zpravodajstvím ze šachu¹⁴⁰⁾.

Mezi Langerem a Vichnarem platí podobný vztah, jako kdysi mezi Vichnarem a Mikyskou - Vichnar je Langerovi do určité míry učitelem, přesně tak jako byl před lety Mikyska jemu.

Dnes má Česká televize vyrovnanou a výbornou komentátorskou dvojici krasobruslení. O přerušení tradice skvělých krasobruslařských odborníků se Česká televize do budoucna bát nemusí. I když za pár let Petr Vichnar odejde do penze, Miroslav Langer se profiluje jako důstojný nástupce.

140) medailon Miroslava Langera na www.ceskatelevize.cz

5. English Resume:

This bachelor degree essay is telling the life story of one of the most legendary Czechoslovak TV sports announcer and reporter, Karel Mikyska.

It tells the biography of Karel Mikyska and some interesting facts not only connected with Mikyska's life, but also with history of Department Of Sport in Czechoslovak television. This essay also talks about Mikyska's contribution to high standard of Czechoslovak sports journalism history.

Karel Mikyska was born in 1926 in Prague. He inherited the love to sport from his father, who loved playing football. Mikyska admired during his whole life the beauty of man's voice. One of his heroes was the radio reporter, Josef Laufer. Karel Mikyska, who longed to be like his favourite reporter Laufer, was also keen on listening to voices of famous Czechoslovak actors on the radio, as for example Karel Höger or Vaclav Voska.

After studies (Pedagogical faculty at Charles University - Czech Language) Karel Mikyska entered the Czechoslovak radio in 1949, eight years later (1957), Mikyska started working for Czechoslovak television. At the very beginning Karel Mikyska was announcing the news and later commenting. The first commentary task of Mikyska was the "Race of Peace in cycling". Mikyska's commentary debut was not that successful, but later he improved with every single live broadcasting and his popularity grew.

Karel Mikyska was popular among the sport fans mainly for his figure skating commentary (from 1958 till 1988), but he also reported on football or track and field and opening and closing ceremonies of the Olympic games.

Many people started to be interested in figure skating just because they were enchanted by the commentary of Karel Mikyska, who described the colours of the suits, which wore the competitors, for not so many Czechoslovak people had colour televisions that time, and they wanted to know how the dress of the figure skating racers look like; especially for that sort of people was the legendary description given by Karel Mikyska.

Karel Mikyska once said, that it was really important for the reporter to stop talking when necessary and let people enjoy the moments of the live transmission without commentary. Often it happened something on the ice -rink, where the speech was excessive.

The first Olympic games, where Karel Mikyska was as a reporter, was 1960 in Rome, the very last 1988 in Seoul, South Korea.

Since the year 1961, Mikyska was the head of Department Of Sport for 27 years (he stopped the function in 1988).

Karel Mikyska was, according to claims of his co-workers and relatives, very honest and modest man, who did the work properly. He was able to judge the contributions of the reporters objectively and in a good way. .

During the last days of his life, Karel Mikyska spent most time gardening and reading at their weekend house in Turnov. Karel Mikyska watched sports broadcasts and judged his former colleagues or current followers. Karel Mikyska died in 2001, at the age of 75, but his heritage lives with his figure skating commentator followers - Petr Vichnar and Miroslav Langer, who work for Czech Television now and try to be similar to their teacher.

6. Seznam použité literatury:

- 50 let přímého přenosu- pořad ČT, 2005
- 100 let českého sportu, In: Volno, magazín deníku Sport, 15.12.2000
- Brankám je padesát- 50 let od prvních BBV, Pořad ČT 2006
- Česká televize a ZOH, In: Kolektiv autorů: Zimní olympijské hry Salt Lake City
2002, Hart 2002
- Dokumenty Archivu ministerstva vnitra ČR z let 1972-1986
- Holmerová, Lída: A běží si pro zlatou!- září 2000
- Chat s Vitem Holubcem, březen 2006, www.ceskatelevize.cz
- Kolektiv autorů: Olympijské hry od Athén k Athénám , Olympia/L'Equipe 2004
- Kovář, Pavel: Plná bedna gólů a vášní – Reflex 07/ 2002,
- Křeslo pro hosta - rozhovor s Karlem Mikyskou ČST 1989
- Mnoho kanálů, fanouškova smrt, fejeton Ladislava Vereckého, In: Televize nabízejí stále víc sportu, www.sport.idnes.cz 16.1.2006
- Portrét Hany Maškové, In: Reflex 2006
- Rozhovor s Karolem Polákem, časopis Instinkt č.24, 15. června 2006
- Vlastní poznámky z výkladu Mgr. Roberta Záruby v hodinách sportovní žurnalistiky 2006
- Vyprávění PhDr. Milana Šmida, 2007
- Vyprávění Vladimíra Drbohlava, březen 2005
- Vzpomínky Mikyskových rodinných příslušníků (syn Jan)
- Vzpomínky současníků Karla Mikysky: Štěpán Škorpil, Petr Vichnar, Vít Holubec
www.ceskatelevize.cz - medailony Petra Vichnara, Miroslava Langer a
Vladimíra Drbohlava
- Záruba, R: Svědectví o historii hlavní redakce tělovýchovy a motorismu do 1989,
dipl. práce, FŽ UK 1989